

Chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động

I. Kiến thức cơ bản

- Câu chủ động là câu có chủ ngữ chỉ người, vật thực hiện một hoạt động hướng vào người, vật khác (chỉ chủ thể của hoạt động).
- Việc chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động (và ngược lại chuyển đổi câu bị động thành câu chủ động) ở mỗi đoạn văn đều nhằm liên kết các câu trong đoạn thành một mạch văn thống nhất.

II. Hướng dẫn tìm hiểu câu hỏi phần bài học

1. Câu chủ động và câu bị động

Câu 1. Xác định chủ ngữ của các câu:

- a) Mọi người yêu mến em.
- CN VN
- b) Em được mọi người yêu mến.
- CN VN

Câu 2. Sự khác nhau về ý nghĩa của chủ ngữ ở hai câu trên.

Mọi người là chủ thể của trạng thái yêu mến => chủ động.

Em là đối tượng liên quan đến trạng thái yêu => bị động.

2. Mục đích của việc chuyển đổi câu chủ động thành câu bị động.

Câu 1. Lựa chọn.

- Thuỷ phải xa lớp ta, theo mẹ về quê ngoại.

Một tiếng “ồ” nổi lên kinh ngạc. Cả lớp sững sờ. Em tôi là chi đội trưởng, là “vua toán” của lớp từ mấy năm nay. Em được mọi người yêu mến, tin này chắc làm cho bạn bè xao xuyến.

Câu 2. Giải thích.

- Nếu ta dùng đoạn (a) “mọi người yêu mến em” thì đoạn văn vẫn sẽ không mạch lạc – Dùng đoạn (b) đoạn văn vẫn sẽ mạch lạc thống nhất.

III. Hướng dẫn luyện tập

Tìm các câu bị động trong đoạn trích dưới đây. Giải thích tại sao tác giả chọn cách viết như vậy.

a) - Tinh thần yêu nước cũng như các thứ của quý. Có khi được trưng bày trong tủ kính, trong bình pha lê, rõ ràng dễ thấy. Nhưng cũng có khi được cất giấu kín đáo trong rương, trong hòm.

(Hồ Chí Minh)

- + Câu bị động là câu thứ hai – có tác dụng:
- + Liên kết câu thứ hai với câu thứ nhất.
- + Tránh lặp các từ ngữ đã dùng ở câu trước.
- + Làm cho chủ đề tinh thần yêu nước được liền mạch.

b) – Người đầu tiên chịu ảnh hưởng thơ Pháp rất đậm đà là Thế Lữ. Những bài thơ có tiếng của Thế Lữ ra đời đầu năm 1933 đến 1934. Giữa lúc người thanh niên Việt Nam bấy giờ ngập trong quá khứ đến tận cổ thì Thế Lữ đã đưa về cho họ cái hương vị phương xa. Tác giả “Mấy vần thơ” liền được tôn làm đương thời đệ nhất thi sĩ.

(Theo Hoài Thanh)

- + Câu bị động là câu cuối, tác dụng:
- Thể hiện sự tôn vinh đối với thi sĩ.
- Liên kết các câu ở trên lại với nhau.